

> Retouradres Postbus 20011 Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

**Directoraat-Generaal
Ruimtelijke Ordening**
Directie Ruimtelijke Informatie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
Den Haag
Nederland

Onze referentie
2025-0000450331

Datum 20 augustus 2025
Betreft Voortgangsbrief uitvoering Omgevingswet tweede kwartaal
2025

In deze voortgangsbrief bied ik u een terugblik op het afgelopen kwartaal. Zoals u van mij gewend bent, sta ik stil bij de huidige stand van zaken rond de verdere uitvoering van de Omgevingswet. Daarbij ga ik in op de voortgang en informeer ik u over:

- Het aflopen van het interbestuurlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet (hierna: programma AdS);
- De actualisatie van de interbestuurlijke afspraken en governance;
- De uitreiking van de laatste AandeSlag-trofee;
- De recente ontwikkelingen in de Planketen en het robuust maken van de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (hierna: LVBB), en;
- De voortgang rondom het vergroten van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket.

In bijlage 1 vindt u vervolgens de verdiepende en cijfermatige stand van zaken van de bevindingen en gebeurtenissen in het tweede kwartaal van 2025.

Huidige fase

De bevoegde gezagen hebben in het tweede kwartaal wederom goede stappen gezet in hun transitie- en veranderopgave. Na de voorbereidende jaren vóór inwerkingtreding wordt nu in de praktijk volop ervaring opgedaan met het, binnen de eigen processen en structuren, gebruiken van de (kern)instrumenten. Dit blijkt onder andere uit de cijfers van de productie- en oefenomgeving in het DSO en uit de vragen die aan het Informatiepunt Leefomgeving (hierna: IPLO) worden gesteld. Zo zie ik bijvoorbeeld dat gemeenten steeds meer aan het oefenen zijn met de nieuwe structuur van het omgevingsplan en de mogelijkheden die dit hun kan bieden. Dit stemt mij positief over de huidige fase waarin de (kern)instrumenten steeds meer gebruikt gaan worden.

Ondanks alle goede stappen die gezet worden bij zowel gemeenten, provincies als waterschappen, constateer ik tegelijkertijd dat de mogelijkheden en kansen die de (kern)instrumenten bieden nog niet ten volste worden benut. Het goed en volledig benutten van het stelsel draagt in de praktijk bij aan het verder behalen van doelen van de wet. De bestuurlijke aandacht van mij en de bestuurlijke partners zal dan ook meer gericht worden op het beter en meer benutten van de (kern)instrumenten van de Omgevingswet. Ik merk dat vooral het delen van praktijkvoorbeelden bevoegde gezagen daarbij inspiratie geeft over hoe zij de eigen (kern)instrumenten goed kunnen benutten. Ik blijf dan ook het belang van het delen van goede praktijkvoorbeelden benadrukken. De uitreiking van de AandeSlag-Trofee is hier een mooi voorbeeld van. Verderop in deze brief en ook in de bijlage ga ik nader in op de uitreiking van deze trofee.

De omschakeling naar het volledig werken conform de Omgevingswet vergt veel inzet van alle bevoegde gezagen en (keten)partners en de weg naar een volledige transitie is voor velen van hen nog lang. Vanuit mijn ministerie wil ik deze positieve inzet ook de komende jaren kracht bij zetten. Daarom borg ik de inzet van kennis en kunde, opgedaan in het programma AdS, binnen de lijnorganisatie van mijn ministerie.

Afronding Interbestuurlijk programma Aan de Slag met de Omgevingswet

Het einde van het tweede kwartaal vormt ook het einde voor het programma AdS. Het programma heeft de afgelopen jaren een centrale en cruciale rol vervuld. Zowel in de voorbereiding op de inwerkingtreding van de wet, als in het afgelopen anderhalf jaar na inwerkingtreding. Ik ben alle (oud) betrokkenen bij het programma dan ook zeer dankbaar voor hun toewijding en inzet. Ter afsluiting van het programma AdS en gelet op de effecten van het delen van goede praktijkvoorbeelden, zijn de eerste lessen uit de praktijk gebundeld in het boek 'Anders werken werkt'. Dit boek is voor eenieder beschikbaar.¹

Het einde van het programma AdS betekent niet dat de ondersteuning aan bevoegde gezagen stopt. Er is duidelijk nog behoefte aan ondersteuning bij de bevoegde gezagen, waardoor ik een te snelle of volledige afbouw van de ondersteuning niet verantwoord acht. Per 1 juli jl. heb ik de uitvoeringsondersteuning dan ook binnen de lijnorganisatie van mijn ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening geborgd. Dit is tevens in overeenstemming met meerdere toezeggingen aan uw Kamer om de uitvoeringsondersteuning in ieder geval vijf jaar te laten doorlopen.² De aard van de uitvoeringsondersteuning vanuit de lijnorganisatie is nu meer gericht op het bewaken, bevorderen en ondersteunen van de uitvoering door bevoegde gezagen. Het beter en meer benutten van de (kern)instrumenten van de Omgevingswet door bevoegde gezagen krijgt hierbij de aandacht. Er wordt ingezet op het leren van elkaar en het delen van praktijkvoorbeelden. Daarnaast gaat het werk van de Regionale Implementatiecoaches Omgevingswet (RIO's) en DSO-experts in het land onverminderd door. Uiteraard blijft ook de intensieve samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW), mijn rijkscollega's en andere betrokken partijen zoals bijvoorbeeld de Omgevingsdienst NL (ODNL) overeind. Ik blijf een vinger aan de pols houden en met mijn bestuurlijke partners goed kijken naar hoe bevoegde gezagen hun transitieopgave verder oppakken en welke uitvoeringsondersteuning daarbij past. Hetzelfde geldt ook voor de ondersteuning aan het bedrijfsleven waarin ik samen met koepel- en brancheorganisaties van het bedrijfsleven optrek.

Uiteraard geef ik vanuit mijn verantwoordelijkheden voor zowel de juridische als de digitale kant van het stelsel onverminderd invulling aan het – stap voor stap – blijven verbeteren van het stelsel als geheel. Het vasthouden van het gebruikersperspectief – en daarmee het verbeteren van de dienstverlening – blijft daarbij voor mijn bestuurlijke partners en mij een onverminderde prioriteit bij het verder af-, uitbouwen en doorontwikkelen van het DSO.

Na afronding van het programma AdS is de actuele en relevante informatie overgegaan op de websites van het Informatiepunt Leefomgeving (www.iplo.nl) en ruimtelijkeordening.nl. De website aandeslagmetdeomgevingswet.nl is sinds 1 juli jl. niet meer beschikbaar. Het Ontwikkelaarsportaal blijft onveranderd beschikbaar

¹ [Bundel Anders werken werkt | Ruimtelijkeordening.nl](#)

² T02855 en T03558.

Datum

Onze referentie
2025-0000450331

en ook de bestuurlijke partners blijven de informatievoorziening via hun kanalen ondersteunen.

Actualisatie bestuurlijke governance

De huidige fase na inwerkingtreding van de Omgevingswet en het onderbrengen van de uitvoeringsondersteuning van de bevoegde gezagen binnen de lijnorganisatie van mijn ministerie, heeft ook gevolgen voor de diverse interbestuurlijke (governance-)afspraken die richting de inwerkingtreding zijn gemaakt en zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet.³ Met de bestuurlijke partijen loopt op dit moment een traject om de samenwerking en onderlinge afspraken duurzaam aan te laten sluiten op wat nodig is voor de huidige fase. Daarnaast wordt ook vanuit het begrotingsproces gewerkt aan toekomstbestendigheid. In de begroting voor het beheer van de landelijke voorziening van het DSO (hierna: DSO-LV) voor 2026, die dit najaar wordt verwacht, wordt hier aandacht aan besteed. Er wordt ook gekeken naar een goede balans op de lange termijn tussen structurele middelen en kosten. Tot slot wordt in het najaar van 2025 gestart met een actualisatie van de 'Visie Digitaal Stelsel Omgevingswet 2024'.⁴ Ik zal u via mijn voortgangsbrieven over beide trajecten blijven informeren.

Laatste uitreiking AandeSlag-Trofee

Om de afronding van het programma AdS te markeren, is recentelijk voor de laatste keer de AandeSlag-Trofee uitgereikt. Deze trofee is een blijk van waardering voor inspirerende praktijkvoorbeelden uit het land die laten zien hoe bijvoorbeeld de betreffende bevoegde gezagen via hun eigen (kern)instrumenten zorgdragen voor hun lokale leefomgeving en/of ontwikkelingen mogelijk maken. Voor vier categorieën is een AandeSlag-Trofee uitgereikt. Daartoe waren in totaal 28 inzendingen ontvangen en zijn per categorie 3 genomineerden geselecteerd. Het aantal aanmeldingen voor de trofee laat zien dat er in het land veel positieve energie is die mooie en goede initiatieven opgeleverd heeft, waarin volgens de bedoeling van de Omgevingswet wordt gewerkt. Naast de jury prijzen kon het brede publiek ook één (algemene) winnaar aanwijzen.

Met trots meld ik u dat de winnaars zijn: de gemeenten Harderwijk, Pijnacker-Nootdorp, de provincie Utrecht (tevens winnaar van de publieksprijs) en bouwadviseur Nest Natuurinclusief. Ik wil de winnaars via deze weg nogmaals feliciteren. Ze vormen allemaal op hun eigen manier inspirerende praktijkvoorbeelden voor andere bevoegde gezagen en partijen. In bijlage 1 vindt u een nadere inhoudelijke toelichting over de genomineerden en de winnaars per categorie. Omdat het delen van goede praktijkvoorbeelden zoals gezegd belangrijk is en blijft, wordt de komende tijd bekeken of en zo ja in welke vorm deze trofee in de toekomst een vervolg kan krijgen.

Belangrijkste ontwikkelingen tweede kwartaal 2025

Ontwikkelingen in de Planketen

In de planketen werken bevoegde gezagen met verschillende (kern)instrumenten aan eigen beleid en regelgeving ten aanzien van de fysieke leefomgeving. Beleid en regelgeving gericht op het beschermen en benutten van de (lokale) fysieke leefomgeving. Om als bevoegd gezag goed uit de voeten te kunnen in de planketen zijn een tweetal aspecten van groot belang, namelijk techniek en

³ *Kamerstukken II* 2014/15, 33 118/33 962, nr. 19, bijlage.

⁴ [Visie Digitaal Stelsel Omgevingswet 2024](#)

Datum

Onze referentie
2025-0000450331

kennis. De techniek (lokaal en landelijk), zijnde het DSO, dient in voldoende mate beschikbaar en op orde te zijn. Daarnaast moeten bevoegde gezagen beschikken over voldoende kennis. Kennis over enerzijds het (kunnen) werken met de nieuwe techniek (DSO) en anderzijds kennis over de Omgevingswet, de (kern)instrumenten en de onderlinge samenhang. Ik constateer dat op beide vlakken het afgelopen kwartaal weer stappen vooruit zijn gezet.

De techniek vormt steeds minder een belemmering, zo meldde ik u ook al in mijn vorige brief. Steeds meer bevoegde gezagen zijn in staat om (technisch) te werken via het hoofdspoor (STOP-TPOD).⁵ Zo hebben inmiddels 323 gemeenten een omgevingsdocument via de huidige STOP 1.3-standaard bekend gemaakt. 191 gemeenten hebben dit gedaan voor 2 of meer omgevingsdocumenten. Het toenemend gebruik van het hoofdspoor was een belangrijke overweging om vast te houden aan het definitief uitfaseren van de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (hierna: TAM) per 1 januari 2026.⁶ Daarnaast bevestigen de laatste Interbestuurlijke Ketentesten (hierna: IKT-testen) wederom het beeld dat de techniek geen belemmerende factor meer hoeft te vormen voor bevoegde gezagen om via het hoofdspoor (STOP-TPOD) te werken. De plansoftwareleveranciers hebben wederom stappen vooruit gezet in de lokale software.⁷ Hierdoor beschikken meer en meer bevoegde gezagen in hun eigen lokale plansoftware over de benodigde functionaliteiten om in samenspel met de landelijke STOP 1.3-standaard in het DSO-LV te werken via het hoofdspoor (STOP-TPOD).

Tegelijkertijd is dit kwartaal hard gewerkt aan de noodzakelijke stappen, zodat de implementatie van de STOP 1.4-standaard snel én verantwoord kan starten. De standaard die onder andere complexe mutatiescenario's, als het parallel wijzigen van het omgevingsplan, in de planketen ondersteunt.⁸ Door het Kennis- en exploitatiecentrum officiële overheidspublicaties (KOOP) is afgelopen kwartaal hard doorgewerkt aan het verstevigen van het fundament van de LVBB.⁹ Op basis van de huidige stand van zaken verwacht ik aan het einde van het volgende kwartaal een robuuste LVBB die gereed is voor een toenemend aantal besluiten. Naast het voldoende robuust maken, wordt in het derde en vierde kwartaal ook verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de LVBB. Deze doorontwikkeling is noodzakelijk omdat de STOP 1.4-standaard hogere eisen stelt aan de LVBB dan de huidige STOP 1.3-standaard.¹⁰ Bij een voorspoedig verloop van de planning kan begin volgend jaar gestart worden met de gefaseerde implementatie van de STOP 1.4-standaard. Dit gebeurt op basis van een interbestuurlijke roadmap die na het zomerreces wordt vastgesteld. Via mijn voortgangsbrieven blijf ik u hierover uiteraard informeren.

Voldoende kennis over de nieuwe techniek (DSO), de Omgevingswet en de – samenhang tussen – (kern)instrumenten stelt bevoegde gezagen uiteindelijk in de praktijk in staat om alle kansen die de wet en de (kern)instrumenten bieden te benutten. Het afgelopen kwartaal lag de focus daarom op het vergroten van het kennisniveau bij bevoegde gezagen. De meest waardevolle kennis ontstaat immers door in de praktijk aan de slag te gaan. Ik blijf bevoegde gezagen aanmoedigen om te gaan werken volgens de Omgevingswet.

⁵ *Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GJ & Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 292.*

⁶ *Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GJ, p. 3-5. & Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 292, p. 3-5.*

⁷ [Rapportage Interbestuurlijke ketentesten \(IKT\) PI-33](#)

⁸ *Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GH, p. 4-5. & Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 287, p. 4-5.*

⁹ *Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GH, p. 4-5, Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 287, p. 4-5, Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GJ, p. 6-7 & Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 292, p. 6-7.*

¹⁰ *Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GJ, p. 6-7 & Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 292, 6-7.*

In het kader van de kennisopbouw en -ontwikkeling is de VNG het afgelopen kwartaal gestart met de intensivering van haar ondersteuning van gemeenten bij de overstap naar het hoofdspoor (STOP-TPOD) en het werken met de (kern)instrumenten. Zo zijn de minimaal te nemen stappen voor de bevoegde gezagen vastgesteld en worden er op regionaal niveau extra ondersteuningstrajecten opgestart. In deze trajecten wordt steeds vaker ingezet op het in regionaal verband ontwikkelen van goede praktijkvoorbeelden en kennisproducten. Ook proberen bevoegde gezagen steeds vaker de voor hun nieuwe (kern)instrumenten, zoals het programma en/of omgevingsplan, in de praktijk toe te passen bij de het aanpakken van de (lokale) maatschappelijke thema's waar zij aan werken. Samen met betrokkenen uit de uitvoeringspraktijk wordt in dergelijke trajecten gewerkt aan verdere kennisopbouw en -overdracht.

Om ervoor te zorgen dat alle bevoegde gezagen zo snel mogelijk voor 1 januari 2026 in staat zijn om te werken via het hoofdspoor (STOP-TPOD) en met de (kern)instrumenten, blijf ik samen met de VNG vanuit de uitvoeringsondersteuning de noodzakelijke activiteiten aanbieden. Om de kennis bij bevoegde gezagen verder te bevorderen speelt ook het leertraject DSO professional Omgevingswet, een gezamenlijk initiatief van de koepels, een belangrijke rol. In dit leertraject worden kennissessies en het werken in de praktijk gecombineerd. De eerste groep heeft dit traject recent succesvol afgerond, een tweede groep is bezig en naar verwachting start een derde groep begin volgend jaar. Er wordt voorzien in een blijvende inbedding van dit aanbod via de VNG-Academie.¹¹

Bovenstaande ontwikkelingen in de techniek en het kennisniveau zijn ook terug te zien in de meest recente monitoringscijfers. De cijfers laten zien dat de meeste (kern)instrumenten in de planketen in toenemende mate zijn toegepast door de bevoegde gezagen ten opzichte van het vorige kwartaal. In bijlage 1 ga ik nader in op de cijfers ten aanzien van de planketen in het tweede kwartaal van 2025.

Vergroten gebruiksvriendelijkheid Omgevingsloket

In mijn voorgaande brieven heb ik u geïnformeerd over de inspanningen op het gebied van het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket. Ik benut deze brief graag om u inzicht te geven in het brede palet van activiteiten die hieraan bijdragen.

Voordat ik dat doe, herhaal ik eerst dat het DSO een breed stelsel is met centrale en decentrale voorzieningen en systemen, veel informatiestromen en honderden deelnemende partijen. Het is geen enkelvoudig systeem dat door één partij gestuurd wordt. Dit houdt onder andere in dat het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket – en specifiek de Vergunningcheck – een optelsom is van verschillende (kleine) verbeteringen die door alle partijen in meer of mindere mate uitgevoerd zullen moeten worden. Uiteindelijk moet de optelsom van al deze (kleine) verbeteringen leiden tot het uiteindelijke doel dat alle betrokkenen effectief gebruik kunnen maken van ontsloten plannen, wetten en regels.

De kern van mijn aanpak voor het vergroten van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket is vanuit het daadwerkelijke gebruik kijken waar verbeteringen de meeste impact hebben. Dit doe ik door het constant verzamelen van feedback en ervaringen, onder andere via monitoring van het gebruik,

¹¹ <https://vng.nl/artikelen/leertraject-dso-professional-omgevingswet>

metingen van klanttevredenheid bij het gebruik van het Omgevingsloket en de inzet van gebruikerstesten.¹² Deze feedback en ervaringen benut ik om het Omgevingsloket stap voor stap te verbeteren. Daarnaast wordt vanuit de ondersteuning van het IPLO zichtbaar waar overheden, burgers en bedrijven vragen over stellen. Met behulp van deze informatie kan ik met de samenwerkende overheden steeds beter identificeren welke vraagstukken opgepakt moeten worden.

Er is door het Rijk veel tijd en energie besteed aan het verbeteren van de vergunningchecks (hierna: checks) die betrekking hebben op de rijksregelgeving die de meeste impact heeft. Zo zijn bij de meest recente inhoudelijke doorontwikkeling van het Omgevingsloket alle checks die betrekking hebben op bouwregelgeving van het Rijk verbeterd. Deze verbeterde checks staan inmiddels live in het Omgevingsloket. Ook zijn er verbeteringen doorgevoerd in de check 'boom kappen'. Deze verbeteringen zijn inmiddels getest in een gebruikersonderzoek en zullen naar verwachting in het derde kwartaal in het Omgevingsloket ontsloten worden. Verbeteringen van de checks voor het slopen/asbest verwijderen, brandveilig gebruik en graven/ontgronden hebben ook mijn aandacht. Via de inzet van gebruikersonderzoeken wordt met de inhoudelijk verantwoordelijke partijen gekeken naar mogelijkheden om ook deze checks de komende tijd te verbeteren.

Checks die betrekking hebben op het beschermen van kwetsbare flora en fauna hebben eveneens mijn aandacht. Het voortouw tot het verbeteren van deze checks ligt bij de provincies waar ik nauw mee samenwerk. Eerder is uit gebruikersonderzoek bijvoorbeeld gebleken dat het samenspel tussen de door de provincies geboden voorziening 'Beschermd Soorten Indicator' (BeSI)¹³ en het Omgevingsloket nog onvoldoende tegemoetkomt aan de gebruikswensen. Voor de gebruikerservaring van het Omgevingsloket zijn door de provincies de voorbereidende technische werkzaamheden inmiddels in gang gezet om dit samenspel te bevorderen en daarmee over de verschillende overheden heen de gebruikerservaring te verbeteren. Zodra deze en andere wijzigingen zijn doorgevoerd zal ik u daarover informeren.

Behalve technische zaken heb ik ook een werkplaats laten uitvoeren met vier provincies, een gemeente, een omgevingsdienst, Rijkswaterstaat, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en mijn ministerie. Deze werkplaats was specifiek gericht op het verbeteren van de inhoudelijke vragen bij de werkzaamheid 'zonnepanelen plaatsen'. Op basis daarvan kunnen provincies hun vraagstelling in de Vergunningcheck verbeteren.¹⁴ Door de inzet van gebruikerstesten worden bevoegde gezagen zich bewuster van hoe hun informatie in het Omgevingsloket wordt ervaren. In samenwerking met de VNG doorloop ik daarom eenzelfde soort traject om ook de gemeentelijke vraagstelling bij de top 10 meest aangevraagde werkzaamheden verder te verbeteren.¹⁵

Dit alles is onderdeel van mijn bredere interbestuurlijke aanpak om ook na inwerkingtreding bevoegde gezagen te ondersteunen met kennis en kunde. De herijkte Werkwijzer Toepasbare Regels – die in mei van dit jaar is uitgerold – is

**Directoraat-Generaal
Ruimtelijke Ordening**
Directie Ruimtelijke Informatie

Datum

Onze referentie
2025-0000450331

¹² [Resultaten van gebruikersonderzoeken Omgevingsloket | Informatiepunt Leefomgeving](#)

¹³ [Beschermd SoortenIndicator \(BeSI\) - BIJ12](#)

¹⁴ [Gebruikersonderzoek Vergunningcheck zonnepanelen en beschermde diersoorten \(maart 2025\) | Informatiepunt Leefomgeving](#)

¹⁵ [Voorbeelden toepasbare regels gemeenten | VNG](#)

hier onderdeel van.¹⁶ Ditzelfde geldt voor de recent opgeleverde Richtlijn Annoteren.¹⁷ Eerder heb ik benadrukt dat hoe meer regels door bevoegde gezagen toepasbaar zijn gemaakt en hoe meer plannen via de STOP-standaard en goed geannoteerd het loket worden ingebracht, hoe beter de totale gebruikservaring van het Omgevingsloket zal zijn en die van de Vergunningcheck in het bijzonder. Ik investeer daarom ook in een groeiende DSO Community¹⁸ van toepasbareregels-experts die werkzaam zijn in het land om dit te bevorderen.

Het bovenstaande maakt duidelijk dat het verbeteren van de gebruikerservaring nauw samenhangt met het verbeteren van de informatie die alle bevoegde gezagen in het Omgevingsloket inbrengen. Bevoegde gezagen gaan daarbij aan de slag met het vaak gebruikte juridische jargon, onduidelijke en vaak technische toelichtingen daarop, ontbrekende werkingsgebieden en onduidelijk doelgroepen van beleid. Daarnaast maakt het DSO de veelheid aan regels van alle overheden zichtbaar die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Overheden hebben hierdoor beter zicht op de eigen en andermans regels. Daardoor worden ook mogelijke overlappende of tegenstrijdige regels zichtbaar. Ik hoop dat dit overheden inspireert om ook proactief zelf te kijken naar de mogelijkheden voor (lokale) deregulering, zoals ik dat ook doe op nationaal niveau op het gebied van woningbouw met het programma STOER.

Ook aan de meer technische kant van het Omgevingsloket heb ik in de afgelopen periode verbeteringen laten doorvoeren. Verbeteringen die er onder meer voor zorgen dat het zoeken op werkzaamheden is verbeterd. Dit geldt ook voor het tonen van contactgegevens van bevoegde gezagen zodat initiatiefnemers persoonlijk contact kunnen opnemen en het verbeteren van het machtigen van derde partijen, zoals aannemers en adviseurs die voor initiatiefnemers werkzaamheden kunnen uitvoeren. Via het zogenaamde 'ontwikkelaarsportaal' wordt doorlopend bericht gegeven van deze vele kleine en grote technische verbeteringen.¹⁹ Logische en noodzakelijke vervolgstappen om het Omgevingsloket gebruiksvriendelijker te maken, zijn: het technisch verder verbeteren, het vullen met betere content, het blijven testen van ketens met gebruikers en het verder activeren en ondersteunen van het open stelsel. Dit alles helpt leveranciers om hun diensten aan bevoegde gezagen en grote gebruikers te verbeteren.

Tot slot kijk ik ook vooruit naar nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden. Met de komst van kunstmatige intelligentie (hierna: AI) zie ik een grote groei aan dienstverlening door derden die gebruik maken van de nu geboden mogelijkheden en data van het DSO. Daarmee ontstaan nieuwe mogelijkheden en dienstverleningsconcepten om de (onderliggende) data en informatiestromen van het DSO te benutten. Zo worden volop nieuwe technologieën verkend, zoals Large Language Modellen (hierna: LLM). Dit is een type AI dat getraind is om grote hoeveelheden tekst te begrijpen en te genereren. Voorbeelden hiervan zijn de Omgevings-chat²⁰ en de Beleidsbot²¹ die als genomineerden voor de AandeSlag-Trofee indruk maakten met hun dienstverleningsconcept op basis van, onder andere door het DSO, geboden mogelijkheden. Ze maken zichtbaar dat er evident potentiële voordelen schuilen in de inzet van dergelijke LLM's. Ik zie echter even

¹⁶ [Alles over toepasbare regels voor het Omgevingsloket | Informatiepunt Leefomgeving](#)

¹⁷ [Annotatierichtlijn | Wegwijzer TPOD](#)

¹⁸ [DSO Community](#)

¹⁹ [Home - Ontwikkelaarsportaal](#)

²⁰ [Home | OmgevingsChat](#)

²¹ [BeleidsBot | Dé tool voor beleidsanalyses](#)

zozeer risico's aan deze inzet. Om die reden wijs ik op de AI-verordening die op deze inzet van kracht is.²² In het kader van de verdere ontwikkeling van het DSO wordt onderzocht hoe deze opkomende mogelijkheden in de toekomst eventueel kunnen worden ondersteund en onder welke voorwaarden dit kan gebeuren. Denk hierbij aan bijvoorbeeld het verkleinen van de transitieopgave van bevoegde gezagen, het verbeteren van dienstverlening of het toegankelijker maken van informatie richting initiatiefnemers.

Monitoring en evaluatie stelsel Omgevingswet

Met mijn vorige voortgangsbrief stuurde ik uw Kamer, in het kader van de financiële monitoring, de resultaten van het onderzoek naar de transitiekosten en de Nulmeting toe. De Nulmeting dient als basis voor de integrale financiële evaluaties waarvan de eerste aan het einde van 2025 wordt opgeleverd. Daarnaast ontving uw Kamer bij deze brief ook het eerste reflectierapport van de onafhankelijke Evaluatiecommissie Omgevingswet over 2024.²³ Recentelijk heeft u van mij separaat de eerste rapportage, over 2024, vanuit de Monitor Werking Omgevingswet ontvangen.²⁴ Het komende jaar wordt verder gewerkt aan de uitvoering van de toegezegde invoeringstoets.²⁵ Via mijn voortgangsbrieven of separaat blijf ik uw Kamer de komende jaren informeren over de uitkomsten van de diverse monitors en de werkzaamheden van de evaluatiecommissie en de regeringscommissaris.

Voortgangsbrieven

In lijn met de toezegging aan uw Kamer bent u gewend om van mij elk kwartaal een voortgangsbrief over de uitvoering van de Omgevingswet te ontvangen.²⁶ Inmiddels zijn we anderhalf jaar na inwerkingtreding en ontvangt u ook jaarlijks de rapportages vanuit de Monitor Werking Omgevingswet en de bevindingen van de onafhankelijke Evaluatiecommissie Omgevingswet. Gelet op deze informatiestromen neemt de toegevoegde waarde van het elk kwartaal versturen van een voortgangsbrief af. Hierom ben ik voornemens om vanaf 2026 de frequentie van de voortgangsbrieven terug te brengen tot eenmaal per jaar in lijn met de frequentie van de Monitor Werking Omgevingswet. Als er urgente ontwikkelingen zijn, zal ik u hierover uiteraard eerder (separaat) informeren.

²² [K. Wat je moet weten over de AI-verordening · Algoritmes](#)

²³ *Kamerstukken I* 2024/25, 33 118/34 986, GJ, bijlagen & *Kamerstukken II* 2024/25, 33 118, nr. 292, bijlagen.

²⁴ *Kamerstukken II* 2024/25, 33 118, nr. 300.

²⁵ T03747

²⁶ T03747

Tot slot

Zoals uit de voortgangsrapportage blijkt, gebaseerd op de ervaringen in de praktijk, wordt steeds meer gewerkt met de Omgevingswet. Dat betekent niet dat we er al zijn. Het is belangrijk om de komende periode de focus te leggen op het daadwerkelijk benutten van alle mogelijkheden en kansen die de wet biedt. Het blijft derhalve een traject van de lange adem waarvoor ik mij, samen met de bestuurlijke partners en alle partijen die bij deze grote stelselwijziging betrokken zijn, blijvend zal inzetten. Ik blijf daarbij, samen met hen, vinger aan de pols houden.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Mona Keijzer

Bijlage 1: Stand van zaken uitvoering Omgevingswet, tweede kwartaal 2025

In deze bijlage ga ik verder in op gebeurtenissen in het tweede kwartaal van 2025. Waar mogelijk, vergelijk ik dit met de gebeurtenissen die in eerste kwartaal van 2025 of in 2024 zijn opgedaan. Allereerst gaat deze bijlage in op de indrukken en ervaringen van bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties (de uitvoeringspraktijk). Hierbij wordt ingegaan op de vraag of alle betrokkenen, samen of apart, kunnen werken met en in de geest van de Omgevingswet. Hiervoor is zowel het (technisch) goed functioneren van de drie ketens¹ als het kunnen (samen)werken in en tussen de drie ketens van belang. Naast de werking van de drie ketens ga ik nader in op de inspanningen die worden geleverd door de uitvoeringsondersteuning bij de veranderopgave van bevoegde gezagen. Bij burgers, (maatschappelijke) organisaties en bedrijven wordt er vooral op gelet of zij makkelijk meldingen kunnen doen, vergunningen kunnen aanvragen en plannen kunnen maken. Deze opzet is bewust gekozen en vormt (mede) de opmaat naar de invoeringstoets die wordt uitgevoerd. Tot slot wordt in deze bijlage ingegaan op de stand van zaken van nog een aantal overige onderwerpen.

Verdieping stand van zaken tweede kwartaal 2025

Bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties

De Omgevingswet draait om het bereiken van een balans tussen het beschermen en het benutten van de fysieke leefomgeving en biedt de instrumenten om hiertoe te komen. De Omgevingswet en de verschillende (kern)instrumenten volgen de beleidscyclus. Binnen het DSO vormen de planketen, de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en de toepasbare regelketen de kern. Zo wordt gewerkt met én in de geest van de Omgevingswet. Het is van belang dat deze drie ketens afzonderlijk en in samenhang met elkaar (technisch) goed functioneren en dat bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties binnen en tussen de drie ketens goed kunnen (samen)werken. Hieronder ga ik dieper in op de belangrijkste bevindingen in de drie ketens. Ook licht ik toe welke aandacht en inzet er is vanuit de uitvoeringsondersteuning.

De Planketen

In het tweede kwartaal van 2025 is het gebruik van de meeste (kern)instrumenten in de planketen licht gestegen ten opzichte van het eerste kwartaal van 2025. Hierbij zijn nog steeds verschillen te zien tussen de verschillende bevoegde gezagen en de mate waarin – vooral gemeenten – terugvallen op het gebruik van de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM). Hiervoor is geen eenduidige reden c.q. oorzaak aan te wijzen, maar hier spelen verschillende factoren een rol. Belangrijke factoren blijven de stand van zaken van de lokale plansoftware en de aanwezig kennis bij ieder bevoegd gezag. Daarnaast speelt ook de gekozen aanpak een rol, bijvoorbeeld hoe wordt omgegaan met gebiedsontwikkelingen of welke strategie wordt gevolgd om het omgevingsplan op te bouwen.

De cijfers uit de monitor van het DSO geven, over het tweede kwartaal van 2025, het volgende beeld ten aanzien van het gebruik van de (kern)instrumenten in de planketen door de bevoegde gezagen. Voor het instrument omgevingsplan, een belangrijk instrument voor de gemeenten, geldt dat het afgelopen kwartaal 193 ontwerp-omgevingsplannen zijn gepubliceerd. Hierbij is 43 keer het hoofdspoor gebruikt en is 150 keer gebruik gemaakt van de TAM. Dit is een stijging van 57 ten opzichte van de 136 ontwerp-omgevingsplannen in het eerste kwartaal van 2025. Daarnaast zijn er dit kwartaal 129 wijzigingen van omgevingsplannen vastgesteld. Bij de vaststelling is 55 keer het hoofdspoor toegepast en is 74 keer teruggevallen op de TAM. Ook hier is een stijging zichtbaar van 44 ten opzichte van de 85 vastgestelde (wijzigingen van) omgevingsplannen in het eerste kwartaal van 2025. Door provincies is in het afgelopen kwartaal 7 keer een ontwerp-omgevingsverordening gepubliceerd. Hierbij is 5 keer gebruik gemaakt van het hoofdspoor en 2 keer de TAM. Tevens zijn er 7 wijzigingen van een omgevingsverordening vastgesteld, allen via het hoofdspoor. Voor de waterschappen geldt dat in het afgelopen kwartaal 11 keer een ontwerp-waterschapsverordening is gepubliceerd en 7 keer een (wijziging van een) waterschapsverordening is vastgesteld. De waterschappen maken geen gebruik van de TAM en in alle gevallen is dan ook het hoofdspoor toegepast. Wat betreft de inzet van de andere instrumenten, zoals de omgevingsvisie, het programma en het voorbereidingsbesluit, is het gebruik binnen de diverse bestuurslagen in het afgelopen kwartaal weer verder toegenomen. Het afgelopen kwartaal is 21 keer een ontwerp omgevingsvisie gepubliceerd en is 17 keer een omgevingsvisie (gewijzigd) vastgesteld. 45 keer is een ontwerpprogramma vastgesteld en 28 keer is er een programma vastgesteld. Tot slot is 47 keer een voorbereidingsbesluit genomen. In het geval van de omgevingsvisie en het programma is

¹ De Planketen, De Vergunning, Toezicht en Handhaving keten (VTH-keten) en de Toepasbare regelketen.

in alle gevallen het hoofdspoor toegepast. Bij de publicaties van het voorbereidingsbesluit geldt een 50/50 verdeling ten aanzien van het toepassen van het hoofdspoor of de TAM.

Naast de cijfers uit de productieomgeving zijn ook meer publicaties in de preproductie-omgeving (de oefenomgeving van het DSO) zichtbaar. Dit laat zien dat steeds meer bevoegde gezagen actief oefenen met bijvoorbeeld de opbouw van het omgevingsplan. Ze volgen daarbij de nieuwe structuur van de nieuwe standaard (STOP-TPOD). Daarbij valt ook op dat er een groeiende aandacht is voor het inzetten van de andere (kern)instrumenten. Dat bevoegde gezagen druk bezig zijn met (de voorbereiding op) hun instrumenten blijkt ook uit de vragen die het IPLO ontvangt vanuit bevoegde gezagen. Veel vragen die het IPLO van gemeenten ontvangt, gaan bijvoorbeeld over het kiezen van een structuur voor het omgevingsplan, het omzetten van regels uit verordeningen of de wijze waarop instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) verwerkt kunnen en/of moeten worden in het omgevingsplan. Daarbij gaat het vaak over thematische onderwerpen zoals geluid, bodem(verontreiniging), veiligheidsaandachtsgebieden of het aanwijzen van woningbouwcategorieën voor bijvoorbeeld sociale woningbouw. Daarbij merkt het IPLO op dat er onder bevoegde gezagen nog meer behoefte ontstaat aan goede praktijkvoorbeelden en het uitwisselen van kennis en ervaringen.

Ook wordt geconstateerd dat het op een goede manier annoteren van omgevingsdocumenten nog achter blijft ten opzichte van de verwachting. Het goed annoteren van omgevingsdocumenten is om verschillende redenen wenselijk. Het draagt namelijk bij aan een goede raadpleegbaarheid van het document zelf in het DSO-LV, maar het is ook noodzakelijk om een goede link te leggen naar toepasbare regels en daarmee te zorgen voor een goede en gebruiksvriendelijke Vergunningcheck in het Omgevingsloket (zie ook verderop: toepasbareregel keten). De constatering dat het annoteren achterblijft is voor een deel gelegen in het kennisniveau rondom het goed (kunnen) annoteren. Het annoteren van omgevingsdocumenten is geheel nieuw onder de Omgevingswet en ook in dit kader zijn meer (praktische) hulpmiddelen en voorbeelden wenselijk.

Om het werken in de planketen te bevorderen blijft er via de uitvoeringsondersteuning nadrukkelijke aandacht voor de kennisontwikkeling en -overdracht in de planketen. In deze kennisontwikkeling en -overdracht staat het delen van praktijkvoorbeelden en komen tot (praktische) hulpmiddelen steeds meer centraal. Door de VNG worden, in samenwerking met de ondersteuning vanuit mijn ministerie, steeds meer landelijke en regionale bijeenkomsten georganiseerd vanuit het Netwerk omgevingsplan. Tijdens deze bijeenkomsten is nadrukkelijk aandacht voor het onderling uitwisselen van ervaringen en het delen van best practices. Met name het delen en laagdrempelig ontsluiten van goede praktijkvoorbeelden heeft daarbij mijn specifieke aandacht, zodat zoveel mogelijk bevoegde gezagen hier hun voordeel mee kunnen doen. Uiteraard blijf ik samen met de bestuurlijke partners kijken of en zo ja waar eventueel aanvullingen op het ondersteuningsaanbod noodzakelijk zijn. Om daarnaast het annoteren van omgevingsdocumenten (verder) te bevorderen is onder leiding van Geonovum gewerkt aan een annotatierichtlijn, welke recent is opgeleverd.² Deze richtlijn beschrijft hoe bevoegde gezagen omgevingsdocumenten het beste kunnen annoteren, zodat ze toegankelijk, bruikbaar en juridisch betrouwbaar zijn in het Omgevingsloket, en zijn voor veel voorkomende situaties praktische voorbeelden opgenomen. De richtlijn vormt daarmee een praktisch hulpmiddel voor bevoegde gezagen, welke hen helpt bij het annoteren van hun omgevingsdocumenten.

Tot slot gaf ik in mijn brief al aan dat ten aanzien van de techniek in de planketen steeds meer bevoegde gezagen technisch in staat zijn om via het nieuwe hoofdspoor in de planketen te werken. Uit de meest recente Interbestuurlijke Ketentesten (IKT) blijkt ook dat bevoegde gezagen daarnaast steeds vaker in staat zijn om zelfstandig hun (wijzigings)besluiten te publiceren in de planketen. Daarnaast zijn het afgelopen kwartaal verdere verbeteringen aangebracht en geconstateerd in de viewer(s) van het DSO-LV. Deze verbeteringen bevorderen de raadpleegbaarheid van gepubliceerde omgevingsdocumenten.³ Stap voor stap worden zodoende (technische) verbeteringen in het DSO aangebracht, die het algehele werken in de planketen verder versterken. Ik blijf samen met de bestuurlijke partners via het IKT, onder leiding van de VNG, de werking van de planketen testen.

De Vergunning, Toezicht en Handhavingketen (VTH-keten)

Binnen de VTH-keten werken bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties aan de behandeling van ingediende vergunningaanvragen, meldingen en informatieplichten. De ontvangst van vergunningaanvragen, meldingen en informatieplichten via het DSO werkt sinds inwerkingtreding

² [Annotatierichtlijn | Wegwijzer TPOD](#)

³ [Rapportage Interbestuurlijke ketentesten \(IKT\) PI-33](#)

goed en de recente IKT-testen bevestigen wederom het beeld dat de vergunningsketen in technische zin goed werkt.⁴ Via het Omgevingsloket zijn door initiatiefnemers in het tweede kwartaal circa 42 duizend vergunningen aangevraagd, 37 duizend meldingen gedaan en 24 duizend informatieplichten gemeld bij bevoegde gezagen. Daarmee zijn de volumes na een lichte stijging in het eerste kwartaal van 2025 terug op het niveau van eind vorig jaar. Daarnaast is binnen de VTH-keten een verdere toename zichtbaar van het aantal aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). In de maanden april, mei en juni zijn in totaal 1.855 BOPA's aangevraagd, een kleine toename ten opzichte van de 1.810 in het eerste kwartaal van 2025.

Zoals ik in mijn eerdere voortgangsbrieven heb benoemd, ligt de aandacht in de VTH-keten op het werken met de nieuwe wet en de nieuwe voorzieningen. Initiatiefnemers zijn in staat om zich te oriënteren of een aanvraag in te dienen via het Omgevingsloket. Tegelijkertijd blijft contact tussen bevoegde gezagen en initiatiefnemers nog regelmatig nodig om aanvragen die niet compleet zijn of (deels) onjuist zijn ingevuld in goede banen te leiden. Het vergemakkelijken en bevorderen van dit contact is, zoals eerder gemeld, ook deels onderdeel van het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket. Daarnaast zullen meer activiteiten in het kader van het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket, maar ook in de planketen (bijvoorbeeld het toepassen van het hoofdspoor en annoteren van omgevingsdocumenten) en het maken van toepasbare regels in de toepasbareregel-keten allemaal een positieve bijdrage leveren aan de VTH-keten en het samenspel in deze keten tussen bevoegde gezagen, (keten)partners en initiatiefnemers.

Naast contact tussen bevoegde gezagen en initiatiefnemers is contact én daarmee samenwerking tussen bevoegde gezagen en (keten)partners van belang. Vanuit de uitvoeringsondersteuning is, in samenwerking met de VNG en softwareleveranciers, dan ook veel aandacht voor het gebruik van de samenwerkingsfunctionaliteit in het DSO. Deze functionaliteit stimuleert en vergemakkelijkt de samenwerking tussen partijen tijdens het vergunningverleningsproces. Het aantal gestarte samenwerking via deze functionaliteit is vergelijkbaar met het vorige kwartaal.

Binnen de VTH-keten is zichtbaar dat vragen die door bevoegde gezagen worden gesteld aan het IPLO onder andere gaan over het gebruik, de mogelijkheden en de beoordeling van de BOPA. Daarnaast ontvangt het IPLO vragen over het al dan niet vergunningplichtig zijn van bouwen voor de technische bouwactiviteit. Het IPLO ontvangt hierbij veel vragen over verbouw, met name over aan-, op- en uitbouwen en renovaties. Vanuit de uitvoeringsondersteuning is tijdens praktijkgerichte workshops, VTH-expertsessies en gerichte intervisiebijeenkomsten aandacht voor deze onderwerpen.

De Toepasbareregel-keten

Ondanks dat het annoteren van omgevingsdocumenten nog achterblijft ten opzichte van de verwachting is de toepasbareregel-keten in het tweede kwartaal van 2025 onverminderd in beweging geweest. Steeds meer bevoegde gezagen zijn bezig met het omzetten van de eigen juridische regels naar toepasbare regels. Daarbij wordt het tempo vooral bepaald door de aanwezige kennis en capaciteit bij deze bevoegde gezagen.

In het kader van de capaciteit is de beperkte beschikbaarheid van regelanalisten een aandachtspunt, al ontstaan steeds meer regionale samenwerkingen om dit capaciteitsvraagstuk in regionaal verband op te pakken. Deze regionale samenwerking is tegelijkertijd belangrijk, omdat het kijken naar onduidelijke toelichtingen op regels en tegenstrijdige regels tussen bevoegde gezagen, nadrukkelijk bijdraagt aan meer consistentie en een verbetering van de informatie in het Omgevingsloket.

Voor wat betreft de kennisontwikkeling is er vanuit de uitvoeringsondersteuning aandacht voor de toepasbareregel-keten. Vanuit de uitvoeringsondersteuning wordt gewerkt aan meer bewustwording over het effect van goede toepasbare regels op de dienstverlening, is veel aandacht voor het overdragen van kennis over toepasbare regels en krijgen bevoegde gezagen ondersteuning bij het maken ervan. In het afgelopen kwartaal zijn diverse themasessies, veldlabs en workshops georganiseerd over toepasbare regels. Hier ga ik, samen met de ketenpartners, de komende kwartalen ook onverminderd mee door. Naast deze bijeenkomsten zijn in samenwerking met de VNG en een aantal gemeenten vragenbomen ontwikkeld voor de tien meest voorkomende

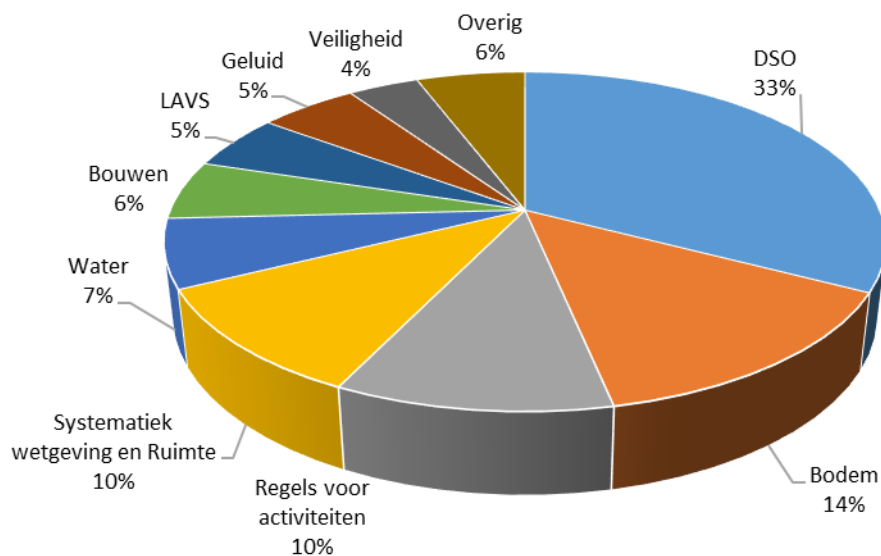
⁴ [Rapportage Interbestuurlijke ketentesten \(IKT\) PI-33](#)

werkzaamheden, zoals voor het weghalen van een boom⁵ of voor bouwactiviteiten als het bouwen van een schuur of het plaatsen van een dakkapel. Deze kunnen door gemeenten als voorbeeld of ter inspiratie gebruikt worden. Ook is tijdens het leertraject DSO professional Omgevingswet, waarover ik u eerder informeerde, nadrukkelijk aandacht voor het thema toepasbare regels. Tot slot zal ook de annotatierichtlijn van Geonovum, waar ik u ook al eerder over informeerde, bijdragen aan de verdere omzetting van juridische regels naar toepasbare regels en de kwaliteit van deze omzettingen.

Gebruik Informatiepunt Leefomgeving (IPLO)

In het tweede kwartaal werden iets minder vragen aan IPLO gesteld dan in het eerste kwartaal. Dit is volgens verwachting voor de tijd van het jaar met feestdagen en vakanties. Het IPLO ontving in totaal in het tweede kwartaal ongeveer 7.600 vragen. Dit komt neer op wekelijks gemiddeld 600 vragen. Dit is een groot verschil met een jaar geleden, waarin het IPLO gemiddeld 1100 vragen per week ontving en er in totaal in het tweede kwartaal van 2024 ruim 10 duizend vragen werden gesteld. De vragen werden het afgelopen kwartaal voornamelijk gesteld door gemeenten (22%), omgevingsdiensten (19%), bedrijven (18%), advies- en ingenieursbureaus (14%) en particulieren (13%).

Een jaar geleden ging ruim 35% van de vragen over het DSO. In het tweede kwartaal van 2025 ging dit om 33% van de vragen. Dit is iets meer dan in het afgelopen kwartaal. De overige twee derde (67%) van de vragen in dit kwartaal ging over inhoudelijke onderwerpen als bijvoorbeeld bouwen, graven in de grond en milieubelastende activiteiten. Relatief gezien zijn er in tweede kwartaal iets meer vragen over de bodem wet- en regelgeving gesteld ten opzichte van het vorige kwartaal. De procentuele verdeling van vragen over de verschillende onderwerpen is hieronder in figuur 1 weergegeven.

Figuur 1: verdeling vragen per onderwerp IPLO (Q2 2025)

De website van het IPLO is het tweede kwartaal wederom veel gebruikt. Het bezoek laat, zoals verwacht, een lichte daling zien ten opzichte van het eerste kwartaal. De website kende 692.000 bezoeken, waarbij bijna 1,9 miljoen pagina's bezocht werden. Een jaar geleden kende de website ruim 666.000 bezoeken waarbij 2,2 miljoen pagina's werden bezocht. Net als in de eerdere kwartalen zijn de meest bezochte onderdelen op de website vooral de uitleg van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de bruidsschat informatie. Ook werden de pagina's met het stappenplan vergunningsvrij bouwen en de pagina's over vergunning of melding bij de technische bouwactiviteit zeer goed bezocht.

Burgers, (maatschappelijke) organisaties en bedrijfsleven

Het Omgevingsloket wordt door burgers, (maatschappelijke) organisaties en het bedrijfsleven veel gebruikt voor het indienen van aanvragen en het doen van meldingen. Ook in het tweede kwartaal is stabiel patroon in het gebruik van het Omgevingsloket te zien. In het tweede kwartaal zet het

⁵ <https://vng.nl/artikelen/toepasbare-regel-voor-vergunningcheck-voor-de-werkzaamheid-boom-of-beplanting-onderhouden-of-weghalen>

beeld van het gebruik van het Omgevingsloket zich voort. Maandelijks zijn er ruim 600 duizend sessies van ongeveer 200 duizend unieke bezoekers die het Omgevingsloket bezoeken. Sinds inwerkingtreding gaat het om bijna 10 miljoen sessies en ruim 3 miljoen unieke bezoekers.

Voor de incidentele gebruiker, vaak een burger, die bijvoorbeeld een schuur wilt bouwen, zonnepanelen wil aanleggen of een boom wil kappen is met name de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket van belang. Over het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket en de activiteiten die in dit kader worden ondernomen heb ik u hiervoor al uitgebreid geïnformeerd. De activiteiten zijn er uiteindelijk op gericht om het voor de initiatiefnemer makkelijker te maken om met de juiste informatie een vergunningaanvraag te doorlopen.

Naast de incidentele gebruiker vormt het bedrijfsleven een grote groep gebruikers van het Omgevingsloket. Via periodieke stakeholderstafels en gebruikersoverleggen wordt vinger aan de pols gehouden bij koepel- en brancheorganisaties van het bedrijfsleven. Gebruikerservaringen en meldingen vanuit de uitvoeringspraktijk, die worden ontvangen via de stakeholderstafels en via het IPLO, worden geanalyseerd. Op basis hiervan worden vervolgens – indien noodzakelijk – verbeteringen doorgevoerd in het Omgevingsloket. Zo zijn er specifieke landingspagina's voor bedrijven in ontwikkeling om informatie beter op maat in het Omgevingsloket aan deze doelgroep aan te bieden. Daarnaast wordt samen met ondernemers voor specifieke branches gekeken naar een aantal gewenste specifieke verbeteringen, zoals op het gebied van brandveiligheid en bodemactiviteiten.

Bedrijven vormen ook een grote groep vragenstellers bij IPLO. De vragen gaan met name over de aanwijzing van milieubelastende activiteiten (Bal). De systematiek is anders dan onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het is daarom voor bedrijven nog regelmatig wettelijk om te bepalen onder welke milieubelastende activiteiten een bedrijf valt. Ook de begrippen 'functioneel ondersteunende activiteit', 'kernactiviteit' en 'andere milieubelastende activiteit' vergen gewenning. Via een doelgroepgerichte benadering wordt, in samenwerking met de koepels en brancheorganisaties, gewerkt aan kennisuitwisseling met betrokkenen uit de dagelijkse praktijk. Dit gebeurt onder andere op het gebied van kabels en leidingen met netbeheerders, nutsbedrijven, kabels, stedenbouwkundig adviesbureaus en bevoegde gezagen. Met het delen van kennis en het bespreken van casussen ontstaat bijvoorbeeld meer inzicht in het loslaten van de onlosmakelijkheid. Door het loslaten van de onlosmakelijkheid en daarmee regels en processen minder strak aan elkaar te koppelen, ontstaat er meer ruimte voor flexibiliteit, maatwerk en eigen invulling.

Het aanvragen is flexibeler geworden door het vervallen van de aanhaakplicht en de eis van onlosmakelijke samenhang, waardoor verschillende vergunningen benodigd voor één initiatief afzonderlijk van elkaar aangevraagd kunnen worden. Hierdoor kunnen initiatiefnemers bijvoorbeeld eerst nagaan of zij een vergunning voor een ruimtelijke bouwactiviteit die afwijkt van het omgevingsplan kunnen krijgen, voordat zij moeten investeren in de benodigde ontwikkeling voor het aanvragen van een technische bouwactiviteit. De groep gebruikers uit het bedrijfsleven ervaart het loslaten van de onlosmakelijkheid, en het daardoor apart kunnen aanvragen van een vergunning, als toegenomen regeldruk. Door het bedrijfsleven via samenwerking en kennisuitwisseling te betrekken bij uitvoeringsvraagstukken, ontstaat wederzijds inzicht in manieren om het gevoel van regeldruk te verminderen.

Stand van zaken Digitaal Stelsel Omgevingswet

Stabiliteit en werking DSO-LV

Het Omgevingsloket was in het tweede kwartaal gemiddeld 98% van de tijd beschikbaar voor gebruikers. De beschikbaarheid van de verschillende componenten lag wederom binnen de hiervoor afgesproken kaders. In de opdrachtverstrekking naar de verschillende operationele beheer organisaties (OBO's) en de daaraan gekoppelde Service Level Agreements (SLA's) vormt 98,5% beschikbaarheid per kalenderjaar het uitgangspunt. Deze beschikbaarheid is vergelijkbaar met andere landelijke voorzieningen, zoals de BAG. Bij het IPLO zijn 357 meldingen ontvangen, waarvan 233 verstoringen en 74 wijzigingsverzoeken. 9 verstoringen zijn met hoge prioriteit opgepakt. Gebruikers hebben hierdoor bepaalde functionaliteiten een korte tijd niet kunnen gebruiken. Deze verstoringen zijn snel en binnen de termijnen van de servicelevel afspraken (SLA) afgehandeld waardoor de impact op de dienstverlening aan de gebruikers beperkt bleef. Het was wederom niet nodig om het calamiteitenmanagement in te schakelen.

Stand van zaken afbouw, doorontwikkeling en uitbouw

In het afgelopen kwartaal zijn weer diverse stappen gezet in het kader van de afbouw, doorontwikkeling en uitbouw van het DSO. Dit alles met het doel om met elkaar het afgesproken 'basisniveau DSO-LV' en vervolgens het bestuurlijke eindambitieniveau (scenario 3), vastgelegd in de 'Bestuurlijke Agenda Uitbouw DSO-LV', te bereiken. Continue verbetering van het DSO-LV en het Omgevingsloket staan hierbij centraal. Hieronder ga ik in op de belangrijkste ontwikkelingen.

Zoals ik in mijn brief al aangaf is het afgelopen kwartaal hard gewerkt aan de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB). Deze werkzaamheden zijn noodzakelijk om uiteindelijk de STOP 1.4-standaard op een goede en verantwoorde wijze te implementeren in de LVBB en het DSO. Naast de werkzaamheden aan de LVBB zijn er over de volle breedte van het DSO-LV weer verdere verbeteringen doorgevoerd. Zo is, in lijn met de Europese verordening Single Digital Gateway (SDG), dit kwartaal een Engelstalige informatiepagina voor het Omgevingsloket beschikbaar gekomen. Hiermee kunnen initiatiefnemers met een Europees erkend inlogmiddel (eIDAS) in het Engels een verzoek indienen voor contact over een vergunningaanvraag. Hiermee zorgen we ervoor Europese inwoners makkelijk toegang krijgen tot onze digitale dienstverlening.

Daarnaast is het doorzoeken van de viewer 'Regels op de kaart' verder verbeterd. Verbeteringen die ook tijdens de Interbestuurlijke Ketentesten (IKT) zijn geconstateerd door de deelnemende bevoegde gezagen.⁶ Ook zijn er het afgelopen kwartaal nieuwe versies beschikbaar gekomen van zowel de standaard voor de vergunningketen (STAM) en de standaard voor de Vergunningcheck (STTR). Deze nieuwe versies ondersteunen diverse nieuwe functionele en technische veranderingen in het DSO. Tot slot is er in het afgelopen kwartaal opnieuw stevig gewerkt aan het verder verbeteren van de gebruikersvriendelijkheid van de Vergunningcheck waarover ik u eerder in deze brief heb geïnformeerd.

Kostenontwikkeling Basisniveau DSO-LV

In mijn vorige brief gaf ik aan dat de kosten van de realisatie van de ontwikkeling van het basisniveau van het DSO-LV tot eind 2024 waren gestegen tot € 222,7 mln. ten opzichte van de op het Rijks ICT-dashboard aangegeven raming van € 177,5 mln. en dat deze toename verschillende oorzaken kent. Aan de hand van deze toename van € 45,2 mln. in de kosten voor de ontwikkeling van het DSO-LV tot eind 2024, die ik in mijn vorige brief heb genoemd, wordt het Rijks ICT-dashboard bijgewerkt en de actualisatie van het ICT-dashboard wordt naar verwachting dit najaar zichtbaar.⁷ In de 1^e suppletoire begroting 2025 zijn daarnaast middelen beschikbaar gesteld voor de verdere afbouw van het basisniveau van het DSO-LV die onder andere nodig zijn vanwege de extra kosten die gemoeid zijn met het verstevigen van het fundament van de LVBB.⁸ De exacte raming voor de jaren 2026 en verder wordt, mede vanwege de onzekerheid die deze vertraging geeft, nog uitgewerkt. Zodra deze raming bekend is, zal ik u hierover informeren. De planning is dat deze raming voor 2025 en verder gelijktijdig met de actualisatie van de kosten tot en met 2024 zichtbaar wordt in het Rijks ICT-Dashboard.

Stand van zaken overige onderwerpen

Wetgeving

Het ontwerp voor een technische Verzamelwet VRO-BZK is na consultatie voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Hierin zijn aanvullingen meegenomen op de invoeringswetgeving die via de Vangnetregeling Omgevingswet zijn vastgesteld. Een concept voor een technisch Verzamelbesluit Omgevingswet heeft tot en met 22 juni ter consultatie voorgelegen.⁹ Verder heeft een wijziging van de Omgevingsregeling ter consultatie voorgelegen om de bepalingsmethoden uit de aan de decentrale overheden overgedragen milieuregels (zgn. bruidsschat) te regelen.¹⁰ Daarmee worden gemeenten en waterschappen ontzorgd. Ook worden vergelijkbare uitkomsten van het bepalen van de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving bevorderd. Voor de decentrale regelgeving is ten slotte relevant dat op 31 mei de ter inzagelegging sloot van het ontwerp van het Programma Overgedragen Milieuregels Omgevingswet (POMO) en het bijbehorende milieueffectrapport.¹¹ De informatie van het landelijke milieueffectrapport kan door gemeenten en waterschappen worden gebruikt bij het opstellen van toekomstige omgevingsplannen en waterschapsverordeningen.

⁶ [Rapportage Interbestuurlijke ketentesten \(IKT\) PI-33](#)

⁷ *Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GJ, p. 7-8 & Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 292, p. 7-8.*

⁸ *Kamerstukken II 2024/25, 36 725 XXII, nr. 2, p. 21-22.*

⁹ <https://www.internetconsultatie.nl/verzamelbesluitow26>

¹⁰ https://www.internetconsultatie.nl/regeling_niet_publiekrechtelijke_normen

¹¹ <https://www.platformparticipatie.nl/bruidsschatomgevingswet>

Uitreiking AandeSlag-trofee

In Nederland zijn inmiddels veel inspirerende voorbeelden te vinden van initiatieven die werken met en in de geest van de Omgevingswet. Om deze initiatieven in het zonnetje te zetten, waardering uit te spreken voor hun inzet en andere bevoegde gezagen te inspireren, is recentelijk de laatste AandeSlag-Trofee uitgereikt. Initiatieven konden zich aanmelden voor de trofee en dit heeft geleid tot 28 inzendingen voor vier categorieën. De categorieën zijn:

1. slim werken met de kerninstrumenten van de Omgevingswet;
2. anders (samen)werken onder de Omgevingswet;
3. van omgevingsdocument naar gebruiksvriendelijk loket; en
4. samenwerken met de overheid door marktpartijen en opleidingen.

De laatste categorie is nieuw ten opzichte van eerdere uitreikingen en gericht op marktpartijen, zoals advies-, stedenbouwkundige of planbureaus, softwareleveranciers, kennisinstellingen of opleidingsinstituten. Deze partijen spelen een belangrijke rol bij het ondersteunen van de bevoegde gezagen bij de implementatie en uitvoering. Uit alle inzendingen zijn uiteindelijk 12 nominaties gekozen, drie nominaties per categorie.¹²

In categorie 1 waren de initiatieven van de gemeente Eindhoven voor hun werk voor de omgevingsvisie met STOP-TPOD in het DSO, de gemeente Harderwijk met hun omgevingsvisie 2040 en de gemeente Zoetermeer met hun Omgevingsprogramma Entree Zoetermeer genomineerd. De gemeente Harderwijk heeft uiteindelijk de trofee in deze categorie gewonnen met hun integrale en toekomstgerichte Omgevingsvisie Harderwijk 2040.

In categorie 2 waren de initiatieven Omgevingsplatform Drenthe 2.0, Stadsregio Parkstad en de omgevingsvisies en de Utrechtse werkplaats Gezondheid en VTH genomineerd. De trofee in deze categorie is naar de provincie Utrecht gegaan voor de Werkplaats Gezondheid en VTH. Hun initiatief verbindt gezondheid nadrukkelijk met vergunningverlening, toezicht en handhaving.

In categorie 3 waren de gemeente Pijnacker-Nootdorp met de wijziging omgevingsplan STOP-TPOD in het DSO, de Friese OmgevingsChat en het Waterschap Hollandse Delta genomineerd. De gemeente Pijnacker-Nootdorp won in deze categorie met een vooruitstrevende wijziging van het omgevingsplan op basis van het STOP-TPOD-formaat.

In categorie 4 waren de initiatieven van het NCOD Strategie & Leefomgeving de beleidsbot, Nest Natuurinclusief en Waterschap Vallei Veluwe x Arcadis omtrent processen projectbesluit genomineerd. De winnaar van de AdS-trofee in categorie 4 is Nest Natuurinclusief, dat met een breed toepasbare template beleidsontwikkeling rondom natuurinclusief bouwen ondersteunt.

Naast de juryprijzen kon ook het publiek stemmen. De Utrechtse werkplaats Gezondheid en VTH van de provincie Utrecht wist de vakpublieksprijs in de wacht te slepen en viel daarmee dubbel in prijzen.

¹² [Genomineerden voor laatste Aan de slag-Trofee bekend | Nieuwsbericht | Ruimtelijke ordening Nederland](#)

Aan minVRO
Van dgRO

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

nota

Voortgangsbrief uitvoering Omgevingswet tweede
kwartaal 2025 en beantwoording schriftelijke
Kamervragen Eerste Kamer

**Directoraat-Generaal
Ruimtelijke Ordening**
*Directie Ruimtelijke
Informatie*

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Nederland

Contactpersoon

Datum
16 juli 2025

Onze referentie
2025-0000450328

Bijlage(n)
6

Aanleiding

Met deze voortgangsbrief informeert u de Eerste en Tweede Kamer over de stand van zaken van de uitvoering van de Omgevingswet over het tweede kwartaal van 2025. Dit in vervolg op de voortgangsbrief over het eerste kwartaal van 2025 en in lijn met toezegging(en) aan de Eerste Kamer. Separaat aan deze voortgangsbrief (incl. bijlagen) zendt u de Eerste Kamer de beantwoording toe op de schriftelijke vragen die zijn gesteld door de vaste commissie van Infrastructuur en Waterstaat/ Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van 17 juni 2025. U stuurt de Tweede Kamer een afschrift van de beantwoording.

Geadviseerd besluit

- U wordt gevraagd kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoering van de Omgevingswet.
- U wordt gevraagd akkoord te gaan met de voortgangsbrief en deze te ondertekenen voor verzending aan de Eerste en Tweede Kamer.
- U wordt gevraagd akkoord te gaan met de antwoorden op Kamervragen, de aanbestedingsbrief aan de Eerste kamer te ondertekenen en tevens een afschrift aan de Tweede Kamer te verzenden.

Toelichting

Opzet voortgangsbrief Omgevingswet Q2 2025

De voortgangsbrief bestaat uit een kopbrief en een verdiepende bijlage. In de kopbrief staat u stil bij de belangrijke onderwerpen en ontwikkelingen die nu spelen en die uw volle aandacht hebben. Deze onderwerpen en ontwikkelingen worden in voorliggende nota toegelicht. In bijlage 1 geeft u vervolgens een verdiepende en (meer) cijfermatige stand van zaken van de bevindingen en ervaringen in het tweede kwartaal van 2025.

Belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten voortgangsbrief Q2 2025

Afronding interbestuurlijk programma Aan de Slag met de Omgevingswet (AdS)

In de brief gaat u in op het einde van het interbestuurlijk programma AdS. Het programma AdS heeft de afgelopen jaren een centrale en cruciale rol vervuld. U bedankt alle (oud) betrokkenen voor hun toewijding en inzet. Aan de Kamers meldt u dat vanaf 1 juli jl. de uitvoeringsondersteuning is voortgezet binnen de lijnorganisatie van uw ministerie. Deze ondersteuning blijft de komende jaren

doorlopen, waarbij de intensieve samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW), rijkscollega's en andere betrokken partijen overeind blijft. Daarnaast blijft u vanuit u verantwoordelijkheden voor zowel de juridische als de digitale kant van het stelsel onverminderd invulling geven aan het - stap voor stap - blijven verbeteren van het stelsel als geheel.

**Directoraat-Generaal
Ruimtelijke Ordening**
Directie Ruimtelijke
Informatie

Datum
16 juli 2025

Onze referentie
2025-0000450328

Ontwikkelingen in de planketen

In de brief gaat u, in lijn met de vorige voortgangsbrief, nader in op de ontwikkelingen in de planketen. U meldt de Kamers dat er in het afgelopen kwartaal weer stappen vooruit zijn gezet, zowel in de techniek (lokaal en landelijk) van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), als in de mate waarin bevoegde gezagen over voldoende kennis beschikken om met de techniek (het DSO) en de (kern)instrumenten uit de wet te werken. U geeft daarnaast aan dat de meest recente Interbestuurlijke Ketentesten (IKT) wederom het beeld bevestigen dat de techniek geen belemmerende factor meer hoeft te vormen voor bevoegde gezagen om via het hoofdspoor (STOP-TPOD) te werken. Steeds meer bevoegde gezagen beschikken in hun eigen lokale plansoftware over de benodigde functionaliteiten om in samenspel met de landelijke STOP 1.3-standaard in het DSO-LV te werken via het hoofdspoor (STOP-TPOD). Het afgelopen kwartaal lag de voornaamste focus wederom op het vergroten van het kennisniveau bij bevoegde gezagen, zowel inhoudelijk als technisch. De VNG is het afgelopen kwartaal gestart met de intensivering van haar ondersteuning van bevoegde gezagen bij de overstap naar het hoofdspoor ten behoeve van de kennisopbouw en -ontwikkeling over de (kern)instrumenten. Om ervoor te zorgen dat alle bevoegde gezagen zo snel mogelijk voor 1 januari 2026 in staat zijn om in de praktijk te werken via het hoofdspoor (STOP-TPOD) blijft u samen met de VNG daarvoor de noodzakelijke ondersteuning en voorlichting bieden.

Tegelijkertijd meldt u de Kamers dat er dit kwartaal hard gewerkt is aan de noodzakelijke stappen, zodat de implementatie van de STOP 1.4-standaard snel én verantwoord kan starten. De standaard die onder andere complexe mutatiescenario's, als het parallel wijzigen van het omgevingsplan, in de planketen ondersteunt. U verwacht dat er aan het einde van het volgende kwartaal een robuuste Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB) gereed is voor een toenemend aantal besluiten. Naast de werkzaamheden om de LVBB voldoende robuust te maken, wordt in het derde en vierde kwartaal verder gewerkt aan de noodzakelijke doorontwikkeling van de LVBB. U meldt de Kamers dat bij een voorspoedig verloop van de planning begin volgend jaar gestart kan worden met de gefaseerde implementatie van de STOP 1.4-standaard. Dit gebeurt op basis van een interbestuurlijke roadmap die na het zomerreces wordt vastgesteld.

Vergroten gebruiksvriendelijkheid Omgevingsloket

In lijn met uw voorgaande voortgangsbrieven informeert u de Kamers over de inspanningen op het gebied van het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket. In deze brief geeft u de Kamers een beeld van het brede palet aan activiteiten die plaatsvinden en een bijdrage leveren aan de verbetering van de gebruiksvriendelijkheid. De kern van de aanpak is om vanuit het daadwerkelijke gebruik te kijken naar verbeteringen die de meeste impact hebben. Dit gebeurt door het constant verzamelen van feedback en ervaringen via monitoring van het gebruik, metingen van klanttevredenheid van het Omgevingsloket en de inzet van gebruikerstesten. In de brief gaat u op een aantal activiteiten nader in, waaronder het verbeteren van diverse vergunningchecks in het Omgevingsloket in samenwerking met diverse partijen. Ook aan de technische kant van het Omgevingsloket zijn verbeteringen doorgevoerd die er onder meer voor zorgen dat het zoeken op werkzaamheden is verbeterd. Tot slot meldt u dat u

ook vooruit kijkt naar nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden om het DSO verder te benutten, zoals met kunstmatige intelligentie (AI).

**Directoraat-Generaal
Ruimtelijke Ordening**
Directie Ruimtelijke
Informatie

Voortgangsbrieven

Middels deze brief geeft u de Kamers aan dat u voornemens bent om de frequentie van de voortgangsbrieven over de uitvoering van de Omgevingswet terug te brengen naar jaarlijks in plaats van per kwartaal. Vanaf heden ontvangen de Kamers jaarlijks de Monitor Werking Omgevingswet en ontvangen de Kamers separaat de bevindingen van de onafhankelijke Evaluatiecommissie Omgevingswet. Door de verschillende informatiestromen neemt de toegevoegde waarde van het elk kwartaal versturen van een voortgangsbrief af.

Datum
16 juli 2025
Onze referentie
2025-0000450328

Beantwoording schriftelijke Kamervragen (EK)

Op 17 juni 2025 jl. zijn door de Eerste Kamer commissie I&W/VRO schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van de voortgangsbrief Omgevingswet over het eerste kwartaal 2025 en naar aanleiding van de beantwoording van eerder gestelde vragen over de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet over het vierde kwartaal van 2024. Door de leden van de fractie van de BBB zijn onder andere vragen gesteld over het behalen van de doelen van de wet, de beëindiging van de tijdelijke alternatieve maatregelen (TAM), de capaciteit en het kennisniveau bij bevoegde gezagen, de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket, nadeelcompensatie, participatie bij planvorming en het benutten van de (kern)instrumenten van de wet.

Ook zijn vragen gesteld door de leden van de fracties GroenLinks-PvdA. Deze vragen hebben betrekking op de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket, de rechtszekerheid van de Vergunningcheck in het Omgevingsloket en de (kern)instrumenten van de Omgevingswet. Daarnaast zijn diverse vragen gesteld naar aanleiding van het eerste reflectierapport van de Evaluatiecommissie Omgevingswet. Deze vragen hebben onder andere betrekking op het gebruik van de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) en de kwaliteit van vergunningverlening. Tot slot stelt GroenLinks-PvdA vragen naar aanleiding van het onderzoek naar de actualisatie van de transitiekosten voor de Omgevingswet en het rapport over de nulmeting van structurele taken van de Omgevingswet en de Wkb.

Samenwerking

De voortgangsbrief is opgesteld door DGRO waarbij is samengewerkt en afgestemd met CZW, FEZ, TBO en de VNG. De beantwoording op de schriftelijke Kamervragen van de Eerste Kamer is opgesteld door DGRO waarbij is samengewerkt en afgestemd met CZW, directie Woningbouw, FEZ en de VNG.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Voortgangsbrief uitvoering Omgevingswet tweede kwartaal 2025, versie Eerste Kamer	

2	Voortgangsbrief uitvoering Omgevingswet tweede kwartaal 2025, versie Tweede Kamer	
3	Bijlage 1: Stand van zaken uitvoering Omgevingswet, tweede kwartaal 2025	
4	Aanbiedingsbrief – Beantwoording schriftelijke vragen van de Eerste Kamer over de Omgevingswet d.d. 17 juni 2025	
5	Beantwoording schriftelijke vragen van de Eerste Kamer over de Omgevingswet d.d. 17 juni 2025	
6	Afschrift van beantwoording schriftelijke vragen van de Eerste Kamer over de Omgevingswet d.d. 17 juni 2025 aan Tweede Kamer	

**Directoraat-Generaal
Ruimtelijke Ordening**
Directie Ruimtelijke
Informatie

Datum
16 juli 2025

Onze referentie
2025-0000450328